

Z tohoto dôvodu málo kedy dojde k tomu, aby rekurzný súd používal ustanovení bodu 9. § 1. nov. Som však presvedčený, že nebude váhať ich použiť napriek slovám tam obsaženým »v řízení odvolacím«, ktoré v tomto prípade iste rušive pôsobia. Ostatne krome toho, že boly slová »ve svém rozsudku« nahradené slovami »ve svém usnesení«, bod tento obsahove sa nelíši od pôvodného znenia odst. 1. § 505. o. p. p.; práve tak stanovenie osmidennej lehoty ku podaniu odpovedi (§ 4., bod 15., odst. 2.) není novotou (srov. pôv. znenie odst. 2. § 545. o. p. p.).

Práve tak nutno uznať správnosť zásady, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia je povinný sa vysloviť o všetkých dôvodoch stranami uplatňovaných, ale s druhej strany nelzá neuznávať, že práve táto povinnosť je prameňom značného zaťaženia dovolacích súdov. Vzhľadom na stav, v ktorom sa nachádzajú tieto súdy, môžeme sa aspoň pre prechodnú dobu smieriť s tým, že súdy tieto nemusia vyvracať všetky dôvody strán, — často snád bez vnútorného presvedčenia uvedené, keď uznávajú rozhodnutie odvolacieho súdu za docela správne. Tým bolo zároveň dovolacím súdom umožnené venovať zvýšenú pozornosť vypracovaniu rozhodnutí, ktorým zrušujú rozsudky dovolacích súdov; tieto ich rozhodnutia budú zaiste uspokojive slúžiť za podklad ďalšiemu vývinu nášho práva.

Ostatne tým, že jednotlivé ustanovenia sú výslovne terminované, je nadostač zdôraznená núdzová povaha tohoto zákona.

Prisvedčovať možno tiež tomu, že obmedzenie revízie vzhľadom na hodnotu sporu by tiež značne uľavilo dovolacím súdom. Najvyšší súd uznáva to však ospravedlneným (Právnik, ročník LXIII., str. 83) len v t. zv. nepatrných veciach, tedy len vo sporoch do hodnoty 300 Kč (§ 448. rak. c. ř. s. a čl. II. zák. č. 123/1923 Sb. z. a n.).

Málokto by sa primlúval za nasledovanie nemeckého príkladu, kde minister spravodlnosti je oprávnený určovať hodnotu, — bez pochyby s ohľadom na náhle zmeny v hodnote peňazí, — nad ktorou je revízia prípustná (Čl. II. č. 82. nariad. z 13. februára 1924, č. 135.).

Ustanovenie toto vyvolalo aj tam veľmi ostrú kritiku a na naše pomery sa vôbec nehodí.

Predsa by sa doporučovalo uvažovať o ďalšom zvýšení uvedenej sumy, pretože dosavadným zvýšením nebola dost účinne prispôsobená zmeneným cenovým pomerom.

A konečne by sa doporučovalo aspoň toto obmedzenie revízie proti pozmeňujúcemu rozsudku rozšíriť aj na oblasť slovenského práva, kde vo veľkej časti sporov (§ 758., č. 1., 2., 4. a 6. o. p. p.) prípustnosť revízie podľa hodnoty vôbec není obmedzená a v iných sporoch zpravidla len do hodnoty 100 Kč. Ovšem majúť na zreteli kontinuitu právneho vývinu by sme sa tiež primlúvali za účinnejšie obmedzenie prípustnosti revízie. U nás predsa neplatila zásada »duae conformes« ani dľa drievejšieho procesného práva (§ 181. zák. čl. XVIII/1893 a § 4. zák. čl. XVII/1907). S tohoto stanoviska by sa doporučovalo vylúčiť revíziu pri hodnote sporu do 2000 Kč bez ohľadu na to, či sa shodujú rozsúdky nižších instancií alebo nie.

Dr. Štefan Moys:

Výťah z rozhodnutí Najv. súdu R. Č. S. vo veciach trestných.

Zločin dľa § 447. tr. z. môže spáchať ktokoľvek, vviním strážcu alebo dozorca väzňov, tedy aj druhý väzeň.

Najvyšší súd vyniesol tento rozsudok: Zmätočná sťažnosť obžalovaneho a jeho obhájcu, založená na § 385. bod 1. b) trp. sa odmieta, pokiaľ ale sa dovoláva dôvodu zmätočnosti dľa § 385. bod 1. a) trp. proti rozsudkovému výroku, týkajúceho sa zločinu dľa § 447. tr. z., sa zamietá.

Zmätočnej sťažnosti založenej na § 385. bod 1. a) recte § 385. bod

1. b) trp. proti tej čiastke rozsudku súdnej tabule, ktorou bol obžalovaný uznaný vinným aj prečinom dľa §§ 418. a 421. tr. z. sa vyhovuje, rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa sa v tejto čiastke na základe zmätku dľa § 385. bod 1. b) trp. zrušujú a tento výrok sa pomíja.

V dôsledku toho zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa ohľadne tohoto obžalovaného aj čo do trestu a Alexander C. sa odsudzuje na základe § 49. odst. 1. veta 1. tr. nov. a § 447. odst. 1. tr. z. ohľadom na §§ 96. a 99. tr. z. na 9 (deväť) mesiacov žalára. *Dôvody:* Obžalovaný a jeho obhájca napádajú rozsudok súdnej tabule na základe dôvodu zmätočnosti označeného v § 385. bod 1. b) a § 385. bod 1. a) trp. Zmätok dľa § 385. bod 1. b) trp. vidia sťažovatelia v tom, že súdy nižšieho stupňa videly v čine obžalovaného v rozsudku sídu prvej stolice pod bodom: 1. označenom, zločin krádeže dľa §§ 70. a 333. tr. z. a § 48. tr. n., ačkoľvek tento čin môže tvoriť len skutkovú podstatu prečinu dľa § 375. a § 376. tr. z.

Aby správnosť tohoto názoru dokázala, tvrdí zmätočná sťažnosť, že rozsudky súdov nižšieho stupňa, pokiaľ sa obžalovanému za vinu kladené krádeže týka, zakladajú sa len na hypotézach a nie na dôkazoch a brojí proti súdnu tabulou zisteným skutočnostiam, že by sa bol obžalovaný Alexander C. s druhým pachateľom o prevedení krádeže ushovril a tomuto pri samom činu tým spôsobom pomáhal, že sa na poškodeneho tsnul, aby druhý pachateľ mohol tomuto peniaze z vrecka vytiannuť.

Na tomto podklade tvorí si ďalej zmätočná sťažnosť celkom iný a nový skutkový stav tvrdiac, že obžalovaný bez predošlého dohovoru a bez utvorenia tesnej uličky a po prevedenej krádeži od pachateľa ukradené peniaze len do uschovania prevzal.

Iakto odôvodnená zmätočná sťažnosť nedrží sa základného pravidla pre odôvodňovanie zmätočných sťažností, založených na materiálnom dôvode zmätočnosti a najmä, že za podklad odôvodnenia treba vziať skutočnosti súdnu tabulou zistené a není tedy po zákone prevedené a bolo ju treba na základe § 434. odst. 3. trp. ako zákonom vylúčenú odmietnuť.

Zmätok dľa § 385. bod 1. a) trp. odôvodňuje zmätočná sťažnosť vo dvoch smeroch:

Tak v prvom rade sa tvrdí, že útek spoluväzňov, keď aj spoločne bol spáchaný, nezakladá skutkovú podstatu zločinu dľa § 447. tr. z., ale že tvorí len disciplinárny prestupok.

Zločin dľa § 447. odst. 1. tr. z. spácha, kto poskytne väzňovi pomoc, aby utiekol z väzby alebo úradného streženia.

Zo srovnania tohoto paragrafu s ustanovením § 448. tr. z., ktorý ohrozuje pre tento zločin prísnejším trestom, dopustí-li sa ho strážca alebo dozorca väzňov, vyplýva, že zločin dľa § 447. tr. z. môže spáchať ktokoľvek vyjmúc strážcu alebo dozorcú väzňov, teda aj druhý väzeň.

Rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa zisťujú, že obžalovaný Alexander C. jako väzeň s iným väzňom Juliusom E. sa poradil o spoločnom úteku, že k tomu cieľu odlomil železo z postele a začali dlabať a lámať stenu v rohu za posteľou a poneváč materiál bol na tomto mieste tvrdý, že lámali novú dieru pri dverách a že obžalovaný C. chcel nielen sám utiecť z väzenia, ale že pomáhal aj väzňovi Juliovi E-ovi k úteku, ktorý jako človek slabý a invalida, sám túto robotu nemohol vykonať. Dľa tohoto zistenia pomáhal obžalovaný C. druhému väzňovi E-ovi pri úteku a okolnosť, že touto svou pomocou hľadel aj vlastný útek zabezpečiť, nemôže jeho čin učiniť beztrestným. Jeho jednanie bolo by činom dľa trestného zákona beztrestným a malo by sa posudzovať len dľa disciplinárnych predpisov, keď by bol obžalovaný C. pracoval len a výlučne na vlastnom úteku, tým, že však vlastnou prácou úmyselne pomáhal k úteku iného väzňa, vymyká sa jeho čin z rámca činu disciplinárneho a zakladá skutkovú podstatu zločinu dľa § 447. tr. z. a nelzá tedy tvrdiť, že by sa bola súdna tabula pri posudzovaní tejto činnosti obžalovaného mýlila

a bolo preto zmätočnú sťažnosť v tomto smere na základe § 36. odst. 1. nov. trp. jako neodôvodnenú zamietnuť.

Naproti tomuto nelžá ale odoprieť oprávnenosti zmätočnej sťažnosti, pokiaľ sputuje zmätok v tom, že bol obžalovaný vyhlásený vinným prečinom poškodenia cudzieho majetku dľa § 418. a § 421. tr. z. Zmätočná sťažnosť pri tom sa číselne odvoláva síce na § 385. bod 1. a) trp., vecne však poukazuje na zmätok dľa § 385. bod 1. b).

Zmätočná sťažnosť v tomto smere tvrdí, že k skutkovej podstate týchto deliktov je potrebný priamy úmysel na poškodenie a že není dostatočné, aby poškodenie bolo len prostriedkom k prevedeniu iného trestného činu.

Jak § 418. tak aj § 421. tr. z. tvoria časť XXXVI. hlavy trestného zákona, jednajúcej o poškodení cudzieho majetku a obom týmto ustanoveniam je spoločné, že sa tu vyžaduje zúmyselnosť poškodenia.

K skutkovej podstate týchto deliktov je tedy potrebné, aby pachateľ poškodenie cudzej veci zamýšľal a aby k tomu smerujúce jednanie priamo týmto cieľom bolo podniknuté, tedy aby poškodenie cudzej veci bolo zamýšľaným efektom jednania. Jednanie, jehož cieľom je dosiahnutie iného efektu, z ktorého poškodenie cudzej movitej alebo nemovitej veci snáď náhodou nastalo alebo k dosiahnutiu toho iného efektu jako prostriedok bolo potrebné, k skutkovej podstate prečinov poškodenia cudzieho majetku nestačí.

Zo skutkových zistení oboch súdov nižšieho stupňa vyplýva, že obžalovaný a jeho spoločník chceli z väznice utiecť a na dosiahnutí tohoto cieľa pracovali a len preto poškodením posteľe k tomu potrebné železo si zaopatřili a stenu prebúrali. Dľa tohoto zamýšľaný efekt jednania obžalovaných nebolo poškodenie cudzieho majetku, ale útek z väzenia. Z toho vyplýva, že táto činnosť obžalovaného smerujúca ku spáchaniu zločinu dľa § 447. tr. z. bola týmto trestným činom konzumovaná a bolo ju tedy posudzovať dľa predpisu § 95. tr. z.

V dôsledku toho bolo na základe zmätku dľa § 385. bod. 1. b) trp. rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa v tejto čiastke zrušiť a vyniesť rozsudok zákonu vyhovujúci a bolo preto horejšie rozsudky zrušiť aj čo do trestu a obžalovanému ohľadom na súdmi nižšieho stupňa uvážené obľahčujúce okolnosti vymerať horejší trest jako jeho vine primeraný.

(Rozsudok N. S. z 21./X. 1924. č. Zm. III. 833/24.)

§ 16. zák. čís. 1/1919 Sb. z. a n. pripúšťa len ten výklad, že na trestné činy, spáchané v tuzemsku, totiž v oblasti RČS., ktoré majú byť rozsúdené, nelžá iných zákonov trestných použiť, nežli tých, ktoré sú platné na mieste spáchané činu. Upotrebenie tohoto ustanovenia vzhľadom na § 368. Tr. z.

Najvyšší súd vyniesol tento rozsudok:

Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätočnosti dľa bodu 1. b) § 385. tr. p., zrušuje sa rozsudok súdnej tabule čo do kvalifikácie a v dôsledku toho aj čo do trestu, čin obžalovaného sa kvalifikuje tak, jak v rozsudku sedrie je uvedené, a obžalovaný odsudzuje sa dľa § 49. odst. 1. vety druhej tr. nov. do káznice na tri (3) roky jako na trest hlavný, dľa § 341. tr. z. na päť (5) ročnú ztratu úradu a dľa bodu 4. § 3. zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n. vo znení zák. č. 163/1920 Sb. z. a n. na tri (3) ročnú ztratu práva volebného do obcí.

Výrok súdnej tabule o započítaní vyšetrovacej väzby do trestu na slobode zostáva v platnosti.

Sedria v Levoči sa poukazuje, aby dľa odst. 2. § 505. tr. p. rozhodla o započítaní vyšetrovacej väzby do trestu na slobode, ktorú obžalovaný ztrávil po vynesení rozsudku súdnej tabule.

Zmätočné sťažnosti obžalovaného a jeho obhájcu sa poukazujú na toto rozhodnutie. Dôvody: Proti rozsudku súdnej tabule ohlásili písomne zmätočné sťažnosti:

1. hlavný štátny zástupca na základe dôvodu zmätočnosti dľa bodu 1. b) § 385. tr. p.,

2. obžalovaný a jeho obhájca na základe dôvodu zmätočnosti dľa bodu 3. § 385. tr. p., ačkoľvek obžalovaný, ktorý bol pri odvolacom pojednávaní prítomný, sa s rozsudkom súdnej tabule uspokojil.

Hlavný štátny zástupca spatruje zmätočnosť dľa bodu 1. b) § 385. tr. p. v tom, že súdna tabuľa neuznala na kvalifikáciu trestného činu dľa § 338. tr. z. s tým odôvodnením, že u zmienenej kvalifikácie je treba, aby obžalovaný bol už dvarazy potrestaný pre zločin alebo prečin krádeže, kdežto obžalovaný bol odsúdený jedenkrát pre zločin krádeže u krajského súdu v Chebu, a jedenkrát pre prestupok pokúsnej krádeže u okresného súdu v Prahe.

Podľa vývodov hlavného štátneho zástupcu rozoznáva trestný zákon platný na území mimoslovenskom len zločin a prestupok krádeže, pri čom poukazuje k tomu, že priestupok krádeže dľa tr. zák. platného na území mimoslovenskom je jak po stránke skutkovej podstaty, tak po stránke trestu až na výnimky špeciálne normované § 126. zák. o priest. a § 97. zák. čl. XII/1894 totožný s prečinom krádeže dľa práva platného na Slovensku, a že jediný rozdiel je práve v označení zmieneného trestného činu. Dovodzuje ďalej, že obžalovaný bol odsúdený okresným súdom v Prahe pre nedokonanú krádež kapesnú, tedy pre delikt, ktorý pre obor práva, na Slovensku platného, má povahu prečinu krádeže, takže nutno mať za to, že odsúdenie pre tento trestný čin vyplňuje v danom prípade náležitost § 338. tr. z.

Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelzá uprieť oprávnenosti. Najvyšší súd má za to, že treba vecne podľa trestného práva na Slovensku platného skúmať otázku dřívejšieho potrestania obžalovaného pre krádeže, totiž či obžalovaný bol v smysle § 338. tr. z. už dvarazy pre zločin alebo prečin krádeže trestaný.

Toto právne stanovisko vysvitá zrejme z ustanovení § 16. zák. č. 1/1920 Sb. z. a n., ktorý vraví, že činy trestné spáchané v tuzemsku, majú byť posúdené a potrestané podľa trestných zákonov platných na mieste spáchaného činu.

Pokiaľ ide o prestupok krádeže, pre ktorý bol obžalovaný odsúdený klad, že na trestné činy spáchané v tuzemsku, totiž v oblasti RCS., ktoré majú byť rozsúdené, nelzá iných zákonov trestných použiť nežli tých, ktoré sú platné na mieste spáchaného činu, a následkom toho treba len podľa tr. zák. platného na mieste spáchaného činu posudzovať aj jednotlivé zákonné náležitosti činu. Pri hádzaní tedy pri tomto rozsúdení v úvahu požiadavok skoršieho potrestania obžalovaného pre zločin alebo prečin krádeže, môže súd túto otázku riešiť len podľa trestného práva platného na mieste spáchaného činu, tedy v danom prípade podľa trestného práva bývalého uhorského.

Ohľadom zločinu krádeže, pre ktorý bol obžalovaný odsúdený krajským súdom v Chebu rozsudkom zo dňa 28. augusta 1922. není pochybnosti, že vyplňuje náležitosti § 338. tr. z. čo do potrestania pre zločin krádeže.

Pokiaľ ide o priestupok krádeže, pre ktorý bol obžalovaný odsúdený okresným súdom pre presturky v Prahe rozsudkom zo dňa 7. septembra 1923 na tri dni tuhého väzenia, správne zmätočná sťažnosť vytýka, že sa jedná o nedokonanú kapesnú krádež, tedy o taký trestný čin, ktorý má pre obor trestného práva na Slovensku platného povahu prečinu pokúsnej krádeže a to jak čo do kvalifikácie činu, tak aj čo do vymeraného trestu, lebo trest tuhého väzenia dľa trestného zákona zo dňa 27. mája 1852, č. 117. r. z. rovná sa pre oblasť trestného práva bývalého uhorského v smysle § 2. č. 3. zák. č. 284/1920 Sb. z. a n. väzeniu podľa tretej hlavy z. č. V/1878.

Na tomto vecnom posúdení predchádzajúcich krádeží nemôže ničoho nieniť tá okolnosť, že zákon zo dňa 27. mája 1852, č. 117. r. z. pokúsenú kapesnú krádež, pre ktorú bol obžalovaný odsúdený okres. súdom v Prahe, označuje len za prestupok, ponač pri materiálnom preskúmaní tejto krá-

deže u príležitosti jej podriadenia ustanoveniu § 338. tr. z. je ľahostajné a bezvýznamné, jak zákon zo dňa 27. mája 1852, č. 117. r. z. krádež onu označuje.

Najvyššiemu súdu neušlo, že drievejšia súdna prax sa pri výklade § 338. tr. z. dovoľavala ustanovení §§ 8. a 12. tr. z., pokiaľ šlo o zločiny a prečiny krádeže, spáchané na území bývalého Rakúska, tedy aj na území mimoslovenských oblastí RCS., má však za to, že následkom zmenených štátoprávných pomerov a najmä hore citovaného § 16. zák. č. 1/1920 Sb. z. a n. ustanovenia §§ 8. a 12. tr. z., ktoré upravujú upotrebenie trestného zákona pre prípad spáchania trestných činov štátnymi príslušníkmi k cudzozemsku neprichádzajú viac v úvahu pre také prípady, kde trestné činy boli spáchané v oblasti RCS. mimo obvod trestného práva bývalého uhorského.

Preto najvyšší súd zmätočnej sťažnosti hlavného štátneho zástupcu vyhovel, rozsudok súdnej tabule čo do kvalifikácie činu a v dôsledku toho aj čo do trestu zrušil, a obžalovaného uznal vinným tak, jak to sedria vyriekla.

Pri tom podotýka najvyšší súd, že má za správne právne stanovisko súdnej tabule, ktorá trestné činy obžalovaného považovala za dvojnásobnú krádež a nie za jednonásobnú krádež, jak to sedria učinila. Ponevác však štátny zástupca rozsudok sedrie čo do kvalifikácie činu opravným prostriedkom nenapadol, nemôže najvyšší súd túto nesprávnú kvalifikáciu z úradnej povinnosti v neprospech obžalovaného zrušit, a tohoto odsúdiť pre dva trestné činy.

Zmätočné sťažnosti obžalovaného a jeho obhájcu staly sa následkom rozhodnutia najvyššieho súdu bezpredmetnými a byly preto na toto rozhodnutie poukázané.

(Rozsudok N. S. zo 23. IX. 1924. č. Zm III. 831/24.)

Dr. Št. Benko:

Rozhodnutí N. Spr. S. R. Č. S.

Neprevzatie penzie bývalým uhorským štátom penzionovaných uhorských štátnych zamestnancov štátom Československým.

Sťažnosť tvrdený nárok na definitívne prevzatie penzie dňa 1. júna 1918 — teda ešte býv. uhorským štátom — penzionovaného kuriálneho sudcu štátom československým opiera o ustanovenia čl. 199. mierovej smluvy Trianonskej, vyhlásenej pod č. 102/1922 v Sb. z. a n.

Týmto článkom v pomere medzištátnom bolo ustanovené, že kto požíva občianskych alebo vojenských platov odpočinkových od bývalého kráľovstva uhorského, a bol uznaný alebo stal sa dľa tejto smluvy príslušníkom iného štátu než Maďarska, nebude môcť v príčine svojich platov odpočinkových požadovať nič na vláde maďarskej.

Nefladiac k otázke, či zo smluvy medzinárodnej, — keď aj v Sb. z. a n. vyhlásenej, — vôbec môže vzniknúť strane jakýkoľvek nárok voči štátu čl., je z negatívneho textovania uvedeneného ustanovenia zrejme, že medzinárodná smluva v tomto smere neukladá štátu československému žiadnych povinností, ponechávajúc mu, aby túto otázku suverenne riešil vnútroštátnou normou.

Taká norma ale, ktorá by sa aj na sťažovateľa vzťahovala, dosiaľ vydaná nebola.

Zákon č. 270/1920 nemôže prísť v tomto prípade v úvahu, pokiaľ tento zákon hovorí o nároku na penziu voči Čsl. Republice tých súdnych zamestnancov bývalého uhorského štátu, ktorí složili sľub a boli dočasne ponechaní na svojich miestach.

(Nález 5599/24.)